

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דין וחשבון לשנת 2016

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דין וחשבון שנתי 2016

<u>דף</u>	<u>תוכן העניינים:</u>
2 - 14	סקירת ההנהלה על מצבה העיסקי של הקופה ותוצאות פעולותיה לשנת 2016
15	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי
16 - 17	הצהרה לגבי גילוי בדוחות השנתיים
18	דוח רואה חשבון המבקר בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי
19 - 33	דוחות כספיים

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

סקירת ההנהלה לשנת 2016

מאפיינים כלליים של קופת הגמל

1. שיבולת - קרן השתלמות הינה קרן השתלמות אשר הוקמה בשנת 1996 כקופת גמל ומנוהלת על ידי שיבולת חברה לניהול קופות גמל בע"מ.

<u>מספר המסלול</u>	<u>שם המסלול</u>	<u>קוד מסלול</u>
580	שיבולת - קרן השתלמות	520-03069300000000005800000000

2. העמיתים החוסכים בקופה זו הינם עצמאים ושכירים המפקידים כספי השתלמות.
3. אישור קופת גמל (מס הכנסה) חל על הכספים הבאים:
תשלומי מעביד: עד 7.5%
תשלומי עובד: לא יפחתו משליש מתשלומי המעביד ובלבד שהשיעורים האמורים לא יעלו על השיעורים הנקובים בהסכם הקיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים תשי"ז - 1957.
לעצמאיים: לגבי הפקדות יחיד שיש לו בשנת המס הכנסה מעסק או משלח יד.
- האישור ניתן על ידי משרד האוצר - אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, ותוקפו עד שנה. תוקף האישור האחרון שניתן לקופה הינו עד 31.12.17.
4. הקופה הינה קופת גמל ענפית.

שיבולת - קרן השתלמות
 בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. יחס נזילות

יחס נזילות - שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופות הגמל - לתאריך הדוח:

יחס נזילות	שם המסלול
<u>באחוזים</u>	שיבולת - קרן השתלמות
86.17	

ב. מח"מ (משך חיים ממוצע) של חסכון העמיתים

מח"מ של חסכון העמיתים - משקף את הזמן הממוצע הדרוש כדי שכל העמיתים יגיעו למועד בו הם רשאים למשוך את כספם מהקופה.

מח"מ (שנים)	שם המסלול
2.55	שיבולת - קרן השתלמות

ג. שינוי במספר חשבונות העמיתים לשנת 2016 (מצרפי לכל מסלולי ההשקעה)

לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
7,540	83	43	7,580	שכירים
2,779	272	551	2,500	עצמאיים
10,319	355	594	10,080	סה"כ

ליום 31 בדצמבר

2015		2016		
מספר	סך נכסים, נטו	מספר	סך נכסים, נטו	
באלפי ש"ח	חשבונות	באלפי ש"ח	חשבונות	
95,978	1,760	82,524	1,535	חשבונות פעילים
79,915	8,320	103,339	8,784	חשבונות לא פעילים (*)
175,893	10,080	185,863	10,319	סה"כ
3,356	6,424	3,720	6,471	(*) מתוכם חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה של שיבולת

מדד יחוס	גבולות שיעור החשיפה הצפויה	טווח סטיה	שיעור חשיפה צפוי לשנת 2016	שיעור החשיפה ליום 31.11.2015	אפיק ההשקעה
	0%	0%	0%	0%	מניות (תעודות סל, אופציות, קרנות נאמנות)
	0%	0%	0%	0%	מתוך זה : מניות בישראל
	0%	0%	0%	0%	מניות בחו"ל
אג"ח ממשלתי	33%-43%	+/- 5%	38%	41.0%	אג"ח ממשלתי
					אג"ח קונצרני (קרנות נאמנות, תעודות סל)
תל בונד 60	50%-62%	+/- 6%	56%	53.0%	
			0%	0%	נדל"ן
	1%-11%	+/- 5%	6%	6.0%	אחר (קרנות השקעה, מזומן)
			100%	100%	סה"כ
	1%-13%	+/- 6%	7%	5.0%	חשיפה למט"ח

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

ניתוח מדיניות השקעה (המשך)

ב. להלן טבלה המרכזת את השינויים באפיקי ההשקעה לפי מסלולים:

שיעור השינוי	ליום 31 בדצמבר		
	2015	2016	
	באחוזים		
(59.40)	8.40	3.41	רכוש שוטף
266.67	0.06	0.22	מזומנים ושווי מזומנים
(57.09)	8.46	3.63	חייבים ויתרות חובה
(7.04)	78.72	73.18	השקעות פיננסיות
33.16	5.73	7.63	נכסי חוב סחירים
(75.00)	0.08	0.02	נכסי חוב שאינם סחירים
121.68	7.01	15.54	מניות
5.28	91.54	96.37	השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
-	100.00	100.00	סך כל הנכסים
-	100.00	100.00	זכויות העמיתים
-	100.00	100.00	סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

הקופה מנהלת תיק השקעות פייננסי כנגד הפקדות העמיתים והיתרות הצבורות. מדיניות ההשקעה מושתתת על חתירה להשגת תשואה אופטימלית תוך מזעור הסיכונים הפייננסיים הכרוכים בניהול התיק.

להלן סקירה תמציתית של סיכוני שוק והאופן בו מתמודדת הנהלת הקופה עימם:

סיכון נזילות

ליום 31 בדצמבר 2016					
באחוזים	באלפי ש"ח				
יחס נכסים					
נזילים					
לזכויות					
עמיתים					נכסים
ניתנות	סה"כ		מח"מ	מח"מ של	נזילים
למשיכה	נכסים נטו	אחרים	מעל שנה	עד שנה	וסחירים
106.92%	185,863	428	12,704	1,485	171,246

שם מסלול
שיבולת - קרן
השתלמות

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

סיכון מדד וסיכון מטבע

ליום 31 בדצמבר 2016

ס"ה	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
אלפי ש"ח				
185,863	9,944	61,037	114,882	סך נכסי המסלול
185,863	9,944	61,037	114,882	סה"כ

סיכון ריבית

להלן ניתוח שינוי בשיעור הריבית על התשואה לשנת 2016

ניתוח שינוי רגישות בשיעור הריבית	
-1%	+1%
אחוזים	
4.58	(4.06)

תשואת תיק ההשקעות

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

סיכויי שוק

חשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

ליום 31 בדצמבר 2016

%	סך הכל	בחוו"ל	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות		ענף משק
				נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 100	
מסה"כ						
100.00%	28	28	--	--	--	מסחר ושרותים
100.00%	28	28	--	--	--	סך הכל השקעה במכשירים הוניים

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

סיכון אשראי

חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם :

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	שאינם		
	סחירים	אלפי ש"ח	
143,852	14,189	129,663	בארץ
6,354	--	6,354	בחו"ל
<u>150,206</u>	<u>14,189</u>	<u>136,017</u>	סך הכל נכסי חוב

פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים :

ליום 31 בדצמבר 2016		
דירוג מקומי	אלפי ש"ח	נכסי חוב בארץ
70,862		נכסי חוב סחירים בארץ
		אגרות חוב ממשלתיות
		אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :
33,092		AA ומעלה
24,936		BBB עד A
38		נמוך מ-BBB
735		לא מדורג
<u>129,663</u>		סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
		נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
		אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים
		ובמוסדות פיננסיים בדירוג :
5,494		AA ומעלה
4,062		BBB עד A
234		לא מדורג
4,399		הלוואות לאחרים
<u>14,189</u>		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
<u>143,852</u>		סך הכל נכסי חוב בארץ

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

סיכון אשראי (המשך)

פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים :

ליום 31 בדצמבר 2016

דירוג בינלאומי
אלפי ש"ח

546

4,682

1,126

6,354

6,354

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :

A ומעלה

BBB

נמוך מ- BBB

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

סיכון אשראי (המשך)

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים נקבע לרוב באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אג"ח קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בת"א. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית להיוון הנכסים השונים.

להלן שיעורי ריבית ממוצעת משוקללת בגין כל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2016 באחוזים	נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג:
2.69	AA מעלה
3.45	A
4.27	לא מדורג

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

סיכון אשראי (המשך)

חשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאנים סחירים

ליום 31 בדצמבר 2016		
%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	ענף משק
47.18%	70,862	אגרות חוב ממשלתיות
9.09%	13,658	בנקים
2.03%	3,043	ביטוח
12.06%	18,117	מסחר ושירותים
19.56%	29,386	נדל"ן ובינוי
2.38%	3,569	תעשייה
1.45%	2,180	טכנולוגיה
5.27%	7,921	השקעה ואחזקות
0.70%	1,048	נפט וגז
0.28%	422	אחר
<u>100.00%</u>	<u>150,206</u>	סך הכל

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

ד. סיכונים גיאוגרפיים

סה"כ	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדליין להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	מדינה	
				אלפי ש"ח							
179,481	--	179,481	11,149	--	11,640	17,238	--	68,592	70,862	ישראל	
1,126	--	1,126	--	--	--	--	--	1,126	--	ארה"ב	
546	--	546	--	--	--	--	--	546	--	הונג קונג	
4,710	--	4,710	--	--	--	--	28	4,682	--	אחר	
<u>185,863</u>	<u>--</u>	<u>185,863</u>	<u>11,149</u>	<u>--</u>	<u>11,640</u>	<u>17,238</u>	<u>28</u>	<u>74,946</u>	<u>70,862</u>	סך הכל	

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על קופת הגמל			גורם הסיכון	סוג הסיכון <u>סיכוני מאקרו</u>
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה		
		X	ירידה בתשואות שווקי המניות והאג"ח בארץ ובעולם	
	X		הרעה ברמת התעסוקה	
	X		שינויים בשערי החליפין ובאינפלציה	
	X		סיכוני אשראי	
X			מצב תעסוקה מעביד	
		X	אי התמודדות עם שינויים מערכתיים בענף	<u>סיכונים ענפיים</u>
		X	שינויים רגולטורים	
	X		גידול בתחרותיות	
X			שינוי בטעמי הציבור	
X			פגיעה ביכולת השיווק עקב שינוי שליטה בחברה	<u>סיכונים מיוחדים</u>
		X	סיכונים תפעוליים	

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של שיבולת - קרן השתלמות (להלן: "הקופה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של קופת הגמל לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת קופת הגמל בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית שפורסמה על ידי ה- Commission Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway (להלן "COSO"). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2016, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

דוד ירוסלביץ - יו"ר דירקטוריון קופת הגמל:

יעקב רוט - מנכ"ל החברה:

יעקב רוט - נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים:

תאריך אשור הדוח:

29.3.2017

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

הצהרה (Certification)

אני, דוד ירוסלביץ, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של שיבולת - קרן השתלמות (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון.
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29.3.2017

דוד ירוסלביץ
יו"ר דירקטוריון קופת הגמל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

הצהרה (Certification)

אני, יעקב רוט, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של שיבולת - קרן השתלמות (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון.
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29.3.2017

יעקב רוט

נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח רואה החשבון המבקר לחברי
שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ
בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של שיבולת - קרן השתלמות (להלן - הקופה) ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון וההנהלה של [שם החברה המנהלת] (להלן - החברה המנהלת) אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, אשר אומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם להתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה. לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2016 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2015 ו 2014 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 והדוח שלנו מיום 29 במרס 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

דויטש את קרמר
רואי חשבון

תל-אביב, ב' בניסן תשע"ז
29.3.2017

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2016

<u>דף</u>	<u>תוכן העניינים:</u>
20	דוח רואי החשבון המבקרים
21	דוחות על המצב הכספי
22	דוחות הכנסות והוצאות
23	דוחות על השינויים בזכויות העמיתים
24 - 33	באורים לדוחות הכספיים

- 20 -

J. kremer - C.P.A. (Isr.)
B. kremer - C.P.A. (Isr.)**י. קרמר** - רואה חשבון
ב. קרמר - רואה חשבוןדוח רואי החשבון המבקרים לחברי**שיבולת - קרן השתלמות**
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

ביקרנו את המאזנים המצורפים של **שיבולת - קרן השתלמות בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ** (להלן - הקופה) לימים 31 בדצמבר 2016 ו- 2015 ואת דוחות הכנסות והוצאות והדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הקופה. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הדירקטוריון וההנהלה של הקופה וכן

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2016 ו- 2015, את תוצאות פעולותיה ואת השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להנחיות משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 29 במרס 2017 כלל חוות דעת בלתי מסויגת בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

דויטש את קרמר
רואי חשבוןתל-אביב, 29 במרץ 2017
ב' בניסן תשע"ז

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2015	2016		
אלפי ש"ח			
14,774	6,351		רכוש שוטף
110	400	3	מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה
<u>14,884</u>	<u>6,751</u>		
138,458	136,017	4	השקעות פיננסיות
10,084	14,189	5	נכסי חוב סחירים
139	28	6	נכסי חוב שאינם סחירים
12,328	28,878	7	מניות
<u>161,009</u>	<u>179,112</u>		השקעות אחרות
			<u>סך כל השקעות פיננסיות</u>
<u>175,893</u>	<u>185,863</u>		<u>סך כל הנכסים</u>
175,893	185,863		<u>זכויות העמיתים</u>
<u>175,893</u>	<u>185,863</u>		<u>סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים</u>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

יעקב רוט	דוד ירוסלביץ	29/03/2017
מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור
		הדוחות הכספיים

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח הכנסות והוצאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2014	2015 אלפי ש"ח	2016		
16	25	49		<u>הכנסות (הפסדים)</u>
				ממזומנים ושווי מזומנים
				מהשקעות:
5,487	2,582	2,277		מנכסי חוב סחירים
(1)	540	84		מנכסי חוב שאינם סחירים
18	14	(111)		ממניות
714	98	423		מהשקעות אחרות
<u>6,218</u>	<u>3,234</u>	<u>2,673</u>		סך כל ההכנסות מהשקעות
<u>6,234</u>	<u>3,259</u>	<u>2,722</u>		<u>סך כל ההכנסות</u>
				<u>הוצאות</u>
309	311	313	8	דמי ניהול
141	158	150	9	הוצאות ישירות
<u>450</u>	<u>469</u>	<u>463</u>		<u>סך כל ההוצאות</u>
<u>5,784</u>	<u>2,790</u>	<u>2,259</u>		עודף הכנסות על הוצאות לשנת הדוח

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח על השינויים בזכויות העמיתים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
	אלפי ש"ח		
159,625	164,455	175,893	<u>זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה</u>
18,343	17,320	14,518	תקבולים מדמי גמולים
(20,721)	(9,939)	(7,397)	תשלומים לעמיתים
1,424	1,479	650	<u>העברות צבירה לקופה</u> העברות מקופות גמל
--	(212)	(60)	<u>העברות צבירה מקופה</u> העברות לקופות גמל
<u>1,424</u>	<u>1,267</u>	<u>590</u>	העברות צבירה, נטו
5,784	2,790	2,259	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
<u>164,455</u>	<u>175,893</u>	<u>185,863</u>	<u>זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה</u>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - כללי

1. שיבולת קופת גמל הינה קופת גמל לתגמולים ופיצויים אשר הוקמה בשנת 1976 כקופת גמל ומנוהלת על ידי שיבולת חברה לניהול קופות גמל בע"מ.

מספר המסלול	שם המסלול
580	שיבולת - קרן השתלמות

2. העמיתים החוסכים בקופה זו הינם עצמאים ושכירים המפקידים כספי השתלמות.

3. הקופה הינה קופת גמל ענפית.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להנחיות משרד האוצר - אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה 2005 והתקנות שהותקנו על פיו ובהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בקופות גמל.

ב. תקופת הדיווח

תקנה 2 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (חישוב שווי נכסים), התשס"ט - 2009 קובעת כי שווי נכסי קופות הגמל יחושב מדי יום עסקים. במקביל תקנה 41 י' לתקנות מס הכנסה, דורשת כי זקיפת רווחי הקופה לעמית תתבצע ביום העסקים האחרון בכל חודש קלדנרי.

ג. בסיס השיערוך והתיאום של נכסי הקופה

נכסי הקופה הוערכו לתאריך המאזן בהתאם לכללי ההערכה שנקבעו בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד - 1964. השקעות הקופה בוצעו בהתאם לכללי השקעה החלים על גופים מוסדיים שפורסמו בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב וכן בחוזר גופים מוסדיים 9-9-2012 שפירסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון בתאריך 4.7.12.

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

1. מזומנים ושווי מזומנים

- 1.1 פקדונות קצרי מועד - לפי העלות ובתוספת ריבית שנצברה לתאריך הדוח הכספי.
- 1.2 יתרות הנקובות בש"ח - לפי היתרה.
- 1.3 יתרות הנקובות במטבע חוץ - לפי יתרות מוכפלות בשער היציג לתאריך הדוח הכספי.

2. חייבים ויתרות חובה

- חייבים ויתרות חובה - כוללים נכסים לקבל שטרם התקבלו עד לתאריך הדוח הכספי - בערכם הנומינלי (ריבית ודיבידנד לקבל, חברה מנהלת ואחרים).

3. ניירות ערך סחירים

- 3.1 אגרות חוב ממשלתיות סחירות - לפי שווי השוק לתאריך הדוח הכספי.
- 3.2 אגרות חוב קונצרניות סחירות - לפי שווי השוק לתאריך הדוח הכספי.

4. נכסי חוב שאינם סחירים

הערכת אג"ח ממשלתי ואג"ח קונצרני שאינם סחירים, פקדונות במוסדות כספיים מעל שלושה חודשים והלוואות - לפי שווי הוגן.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

5. השקעות אחרות

- 5.1 השקעות אחרות סחירות - נמדדות לפי שווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות. השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח.
- 5.2 השקעות אחרות בלתי סחירות - נמדדות לפי שווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות. השווי ההוגן נקבע, אחת לשנה לפחות, באמצעות שימוש בשיטות הערכה מקובלות.

ד. בסיס ההכרה בדוחות הכספיים

1. דוחות הכנסות והוצאות - ההכנסות וההוצאות מוצגות על בסיס מצטבר.
2. דוחות על השינויים בזכויות העמיתים - ההפרשות, תשלומים לעמיתים והעברת זכויות מוצגות על בסיס מזומן.

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. שימוש באומדנים בעריכת הדוחות הכספיים

בעריכת דוחות כספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים ההנהלה נדרשת להשתמש באומדנים ובהערכות. האומדנים וההערכות משפיעים על הנתונים המדווחים בדבר נכסים והתחייבויות, על הנתונים בדבר התחייבויות תלויות שניתן להם גילוי בדוחות הכספיים וכן על נתוני הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. התוצאות עשויות להיות שונות מאומדנים אלו.

ו. להלן שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר:

<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	
	באחוזים		
(0.10)	(0.90)	(0.30)	שיעור העלייה (ירידה) במדד המחירים לצרכן (לפי מדד ידוע)
12.04	0.33	(1.46)	שיעור העלייה (ירידה) בשער החליפין של הדולר של ארה"ב

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
98	378	ריבית ודיבידנד לקבל
12	22	אחרים
<u>110</u>	<u>400</u>	סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
69,393	70,862	אגרות חוב ממשלתיות
69,065	65,053	אגרות חוב קונצרניות :
--	102	שאינן ניתנות להמרה
<u>69,065</u>	<u>65,155</u>	שניתנות להמרה
<u>138,458</u>	<u>136,017</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	

8,854	9,791
1,230	4,398
<u>10,084</u>	<u>14,189</u>
.....
<u>10,084</u>	<u>14,189</u>

אגרות חוב קונצרניות :
שאינן ניתנות להמרה
הלוואות לאחריים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	

139	28
<u>139</u>	<u>28</u>

מניות לא סחירות

סך הכל מניות

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 7 - השקעות אחרות

הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
12,328	17,238
--	11,640
<u>12,328</u>	<u>28,878</u>
<u>12,328</u>	<u>28,878</u>

השקעות אחרות סחירות
תעודות סל
קרנות נאמנות

סך הכל השקעות אחרות

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 8 - דמי ניהול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
309	311	313
<u>309</u>	<u>311</u>	<u>313</u>

א. פירוט דמי הניהול לפי מסלולי השקעה

דמי הניהול שנגבו מתוך סך הנכסים :
 שיבולת - קרן השתלמות

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
באחוזים		
2.00	2.00	2.00

דמי ניהול מסך נכסים :

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת
 רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה
 המנהלת בפועל :

0.19 0.18 0.17

שיבולת - קרן השתלמות

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 9 - הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום					
31 בדצמבר					
2014	2015	2016	2014	2015	2016
שיעור מתוך סך נכסים			אלפי ש"ח		
לתום שנה קודמת באחוזים					
0.09	0.10	0.09	141	158	150
			<u>141</u>	<u>158</u>	<u>150</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

סך הכל הוצאות ישירות

שיבולת - קרן השתלמות
בניהול שיבולת - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

באורים לדוחות הכספיים

ביאור 11 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
	אלפי ש"ח	
<u>309</u>	<u>311</u>	<u>313</u>

דמי ניהול לחברה המנהלת